

č. 208 ř. z., aby dokázala, že dlužno použití práva tuzemského vždy, když nabývá dítě příznivějšího stavu, než, použije-li se právních předpisů cizozemských, dlužno proti tomu uvést, že tato ustanovení zákonná se týkají jen provisorních opatření povahy formelní a že nezasahují ani dost málo do osobních práv dětí tam jmenovaných. Při tomto stavu věci a práva nemohlo, poněvadž i ostatní okolnosti skutkové, jež jsou rozhodny pro odůznání manželského původu žalovaného, byly zjištěny a nebyly v odpor vzaty, bezdůvodnému dovolání býti vyhověno.

Čís. 72.

V nájemní smlouvě obsažené ujednání, že vlastník domu najimateli prodá během určité doby kdykoli na jeho požádání dům za určitou cenu, není právem předkupním po rozumu § 1072 obč. zák.

(Rozh. ze dne 4. března 1919, R II 20/19.)

Návrhu, by na základě nájemní smlouvy zapsáno bylo v pozemkové knize předkupní právo pro navrhovatele, bylo prvním soudem (krajským soudem v Olomouci) vyhověno, rekursní soud (vrchní zemský soud v Brně) pak jej zamítl. Důvody: Podle § 9 knih. zák. může býti právo předkupní, jež jest po rozumu § 1073 obč. zák. z pravidla osobním právem, do pozemkové knihy zapsáno a tím proměněno v právo věcné. Toto právo předkupní předpokládá podle svého pojmu uzavření smlouvy kupní, ježto lze podle § 1072 obč. zák. o předkupním právu, jež tvoří předmět knihovního zápisu podle § 9 knih. zák., mluvit jen tehdy, nabývá-li kupující věci pod tou podmínkou, že ji, kdyby ji chtěl zase prodati, nabídne k vyplacení prodávajícímu. Z toho jde, že vlastníkem domu najimateli propůjčené právo předkupní, které není ve spojení s kupní smlouvou, nýbrž se smlouvou nájemní, nepatří k oněm právům, jež mohou býti podle § 9 knih. zák. zapsána do pozemkové knihy, jak nade vší pochybnost vysvětluje z citace § 1073 obč. zák. v uvedeném § 9 knih. zák.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu navrhovatele nevyhověl.

Důvody:

V odstavci VI. nájemní smlouvy. o níž jde, je užito sice výrazu »právo předkupní«, avšak to, co se pod tímto označením blíže uvádí, není svou podstatou právem předkupním. Toto jest v § 1072 obč. zák. definováno v tom smyslu, že ten, kdo nějakou věc pod tou podmínkou prodává, že kupující chce-li ji opětně prodati, má mu výkup nabídnouti, má právo předkupní. V daném případě bylo však domnělé »předkupní právo« propůjčeno tím způsobem, že se vlastník a pronajimatel domu prohlašuje ochotným, prodati svůj dům nájemci během 10 let za kupní cenu 135.000 K kdykoli na jeho požádání. Jest na prvý pohled patná, že to, co se tu rozumí pod »předkupním právem«, nekryje se naprosto s pojmem předkupního práva, jaké má zákon v citovaném § na mysli. Kdežto dle zákona vyhražuje si ten, kdo věc prodává, právo, věc zpět koupiti, slibuje v daném případě majitel věci, že tuto nájemníkovi prodá. Nejde-li tu však o právo předkupní, totiž o právo, jak je určují §§ 1072 a 1073 obč. zák.,

nemůže pod tímto titulem býti zmíněné ujednání do pozemkové knihy zapsáno. Ježto pak právo ve shora citovaném odstavci smlouvy nájemní vymíněné nezakládá také nižádného věcného práva ve smyslu §§ 307 a 308 obč. zák., nemůže dle § 9 knih. zák. býti vůbec do pozemkových knih zapsáno. Bylo proto dovolací rekurs zamítnouti jako neodůvodněný.

Čís. 73.

Přiznal-li první soudce žalobci ze zažalované, 1000 K převyšující pohledávky pouze část a vyhověl-li odvolací soud žalobcovu odvolání, obmezenému na přisouzení další částky, 1000 K nepřevyšující, pouze z části, jest dovolání žalobcovo, domáhající se celé částky v odvolání požadované, dle § 502 odst. 3 c. ř. s. nepřipustné.

(Rozh. ze dne 4. března 1919, Rv II 23/19.)

A žaloval silniční okres B na náhradu škody, již si čítal na 2596 K a jež mu vznikla tím, že parní válec žalovaného mu poškodil při válcování okresní silnice dům. — Soud první stolice (krajský soud v Uher. Hradišti) přisoudil žalobci 594 K. — Odvolací soud (vrchní zemský soud v Brně) vyhověl odvolání žalobcovu, jímž domáháno se toho, by kromě přisouzených 594 K přiznáno bylo žalobci ještě 818 K, pokud se týče 810 K, na kterouž částku odvolací žádání při odvolacím jednání obmezil, jen z části a přičknul mu pouze dalších 38 K, tedy celkem 632 K.

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalobcovo, domáhající se další oduznané částky 772 K, jako nepřipustné.

Důvody:

Zažalována byla náhrada škody 2596 K s přísl. Prvá stolice přisoudila žalobci částku 594 K, s další částkou 2002 K však jej odkázala. Proti rozsudku prvního soudu podal odvolání toliko žalobce a žádal, by mu kromě přisouzených 594 K přiznáno bylo ještě 818 K, kteroužto žádost při odvolacím jednání obmezil na 810 K. Byl proto v odvolacím řízení spor jen o těchto 810 K. Odvolací soud nechal rozsudek soudu prvního ohledně částky 594 K nedotčeným a přičknul žalobci ještě dalších 38 K, tedy celkem 632 K s přísl. Proti rozsudku soudu odvolacího podává žalobce dovolání. Toto jest však nepřipustné. Neboť § 502 odst. 3 c. ř. s. stanoví, že dovolání proti potvrzujícímu rozsudku soudu odvolacího jest nepřipustno, jestliže předmět sporu, o kterém odvolací soud rozhodl, nepřesahuje na penězích neb hodnotě peněžní 1000 K. O takovýto případ se tu však jedná. Jak již řečeno, potvrdil odvolací soud rozsudek prvního soudu ohledně částky 594 K; při tom nemá pro řešení nadhozené otázky přípustnosti dovolání významu okolnost, že odvolací soud kromě zmíněného obnosu přičknul žalobci ještě další obnos. Předmět sporu, o kterém odvolací soud dle návrhu odvolatele rozhodoval, obnášel 810 K a nepřesahoval tudíž 1000 K. Jsou tu proto dány oba předpoklady § 502 odst. 3 c. ř. s., důsledkem čehož náleželo dovolání dle tohoto místa zákona odmítnouti jako nepřipustné.